

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
1. Założenia ogólne	5
2. Źródła i metody	6
2.1. Stan badań	6
2.2. Badane środowiska	11
2.3. Badania terenowe	13
„Swój” i „obcy” na Górnym Śląsku do 1945 roku	18
1. Polacy i Niemcy	18
1.1. Społeczne podłoże antagonizmu narodowego	19
1.2. Między Niemcami a Polską	20
2. Ślązacy i ludność napływowa z innych dzielnic Polski	23
2.1. Wzajemne kontakty przed 1922 rokiem	23
2.2. Konfrontacja wyidealizowanej wizji z polską rzeczywistością okresu międzywojennego	24
2.3. Umocnienie polaryzacji społecznej	26
2.4. Stereotypy i przezwiska	29
3. Wpływ drugiej wojny światowej na kształtowanie się postaw międzygrupowych	32
„Swój” i „obcy” po drugiej wojnie światowej	35
1. Procesy migracyjne. Zmiany demograficzno-społeczne	35
2. Wpływ zjawisk z pierwszych lat powojennych na kształtowanie się wzajemnych postaw	40
3. Identyfikacja przynależności grupowej i jej uwarunkowania w aspekcie ekologicznym	44
3.1. Odzwierciedlenie podziałów regionalnych na podstawie ogólnego pojmowania kategorii „swój” — „obcy”	44
3.2. Stosunek do zamieszkiwania na Górnym Śląsku i identyfikacja przynależności grupowej	48
4. Odzwierciedlenie podziałów regionalnych w przezwiskach i nazwach własnych	54
5. Wzajemne postawy w środowisku zamieszkania	59
5.1. Kręgi towarzyskie ludności napływowej	64
5.2. Przykłady zjawisk transkulturacyjnych w opinii badanych	65
5.3. Postawy wobec sąsiadów o odmiennym pochodzeniu regionalnym w wynikach skali dystansu międzygrupowego	67
6. Wzajemne postawy w środowisku zawodowym	69
6.1. Postawy w środowisku pracy w wynikach skali dystansu międzygrupowego	74
7. Stosunek do małżeństw mieszanych	75
7.1. Opinie rodziców i otoczenia	76
7.2. Stosunki w małżeństwach mieszanych w opinii badanych	78
7.3. Stosunek do małżeństw mieszanych w wynikach skali dystansu międzygrupowego	81
8. Stosunki poza Górnym Śląskiem	82
9. Całościowe wyniki skali dystansu międzygrupowego	84
10. Odzwierciedlenie podziałów w folklorze	96
11. Problem języka	103

12. Stereotypy	110
12.1. Autostereotyp Ślązaków i stereotyp przybyszów	111
12.2. Autostereotyp przybyszów i stereotyp Ślązaków	118
Zakończenie	124
Słowniczek	128
Wykaz cytowanych informatorów	129
Zusammenfassung	133
Wykaz tabel	135